

**DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ
Z JEZYKA POLSKIEGO
DLA KLAS IV-VIII
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NUMER 10
W LUBINIE**

Opracowany w oparciu o :

- „Teraz polski” program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach VI ;
- „Nowe słowa na start” program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII.

II ETAP EDUKACYJNY:

KLASY VI dla podręcznika „Teraz polski”

Cele kształcenia – wymagania ogólne.

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

Uczeń rozwija sprawność uważnego słuchania, czytania, głośnego i cichego oraz umiejętność rozumienia znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych; zdobywa świadomość języka jako wartościowego i wielofunkcyjnego narzędzia komunikacji, rozwija umiejętność poszukiwania interesujących go wiadomości, a także ich porządkowania oraz poznawania dzieł sztuki; uczy się rozpoznawać różne teksty kultury, w tym użytkowe oraz stosować odpowiednie sposoby ich odbioru.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Uczeń poznaje teksty kultury odpowiednie dla stopnia rozwoju emocjonalnego i intelektualnego; rozpoznaje ich konwencje gatunkowe; uczy się je odbierać świadomie i refleksyjnie; kształtuje świadomość istnienia w tekście znaczeń ukrytych; rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami kultury; poznaje specyfikę literackich i pozaliterackich sposobów wypowiedzi artystycznej; w kontakcie z dziełami kultury kształtuje hierarchię wartości, swoją wrażliwość, gust estetyczny, poczucie własnej tożsamości i postawę patriotyczną.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami; dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi; wykorzystując posiadane umiejętności, rozwija swoją wiedzę o języku.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho;
- 2) określa temat i główną myśl tekstu;
- 3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza);
- 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy;
- 5) rozpoznaje formy gatunkowe (zaproszenie, życzenia i gratulacje, zawiadomienie i ogłoszenie, instrukcję, w tym przepis);
- 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych;
- 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte);
- 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz);
- 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), słowniku wyrazów bliskoznacznych.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik);
- 2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje;
- 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi;

4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi;

5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała).

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);

2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;

3) wyraża swój stosunek do postaci.

2. Analiza. Uczeń:

1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;

2) odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;

3) odróżnia realizm od fantastyki;

4) rozpoznaje w tekście literackim; porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę;

5) rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały);

6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty);

7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska);

8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), potrafi nazwać ich twórczo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa);

9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia;

10) charakteryzuje i ocenia bohaterów;

11) identyfikuje: opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks.

3. Interpretacja. Uczeń:

1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;

2) objaśnia morał bajki oraz samodzielnie formułuje przesłanie baśni.

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń-wrogość, miłość-nienawiść, prawda-kłamstwo, wierność-zdrada).

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach- związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;

2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu;

3) formułuje pytania do tekstu;

4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała;

5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list oficjalny, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka;

6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity);

7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy, szczegółowy);

8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację;

10) recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące;

2) przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;

3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;

4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach;

5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:

a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych,

b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych,

c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami,

d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych;

6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;

7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne).

KLASY IV-VIII dla podręcznika „Nowe słowa na start”

Cele kształcenia – wymagania ogólne.

Cele kształcenia i wychowania

Na treści języka polskiego jako przedmiotu nauczania w szkole podstawowej składają się: wiedza o budowie i zasadach funkcjonowania języka ojczystego, podstawowe wiadomości z nauki o literaturze oraz wybrane zagadnienia z wiedzy o kulturze. Językowe, literackie i ogólnokulturowe treści nauczania języka polskiego w klasach IV–VIII są podstawowymi czynnikami wielostronnego rozwoju uczniów. Przyczyniają się do przekazania im określonego zasobu informacji, wykształcenia podstawowych umiejętności oraz kształtowania odpowiednich postaw.

Cele kształcenia w zakresie wiedzy:

1. Przystwojenie systemu podstawowych wiadomości z zakresu teorii literatury, które przygotowują do odbioru, analizy i interpretacji tekstów literackich oraz sprzyjają rozumieniu zjawisk literackich i kulturowych;
2. Zaznajomienie z wybitnymi utworami pisarzy polskich i obcych oraz przekazanie najważniejszych informacji o epokach, w których tworzyli;
3. Przybliżenie roli, jaką odgrywają we współczesnym świecie media oraz wskazanie sposobów pracy twórcy kultury;
4. Wyposażenie uczniów w wiadomości o budowie i zasadach funkcjonowania języka jako najważniejszego składnika systemu kultury, środka porozumiewania się, tworzywa literatury pięknej i narzędzia poznania;
5. Poszerzanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów;
6. Zapoznanie z podstawowymi zasadami retoryki, przygotowującymi do spójnego i logicznego wypowiedzania się w mowie i w piśmie.

Cele kształcenia w zakresie umiejętności:

1. Kształcenie umiejętności czytania i rozumienia tekstów kultury przy wykorzystaniu zdobytej wiedzy o literaturze, teatrze, filmie, mediach;

2. Dostrzeganie i wyjaśnianie wartości tekstów kultury – utworów literackich i informacyjnych, dzieł sztuki malarskiej, teatralnej, filmowej oraz twórczości radiowo-telewizyjnej;
3. Przygotowanie do świadomego wyboru i indywidualnego wartościowania lektury oraz zjawisk współczesnej kultury;
4. Zachęcanie do czytania i świadomego odbioru innych tekstów kultury;
5. Wyrobienie sprawności w posługiwaniu się językiem jako narzędziem komunikacji oraz środkiem formułowania myśli i wyrażania uczuć w mowie i piśmie;
6. Kształcenie umiejętności sprawnego budowania wypowiedzi ustnych i pisemnych w różnych formach gatunkowych z wykorzystaniem wiedzy o języku;
7. Rozwijanie sprawności w wygłaszaniu przemówień, konstruowaniu wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, recytacji, doskonalenie dykcji i operowania głosem;
8. Rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy i korzystania z różnych źródeł informacji oraz selekcjonowania pozyskanych informacji i ich krytycznej oceny.

Cele wychowania w zakresie postaw i wartości:

1. Systematyczne wzbogacanie osobowości ucznia, wprowadzanie w świat wartości;
2. Kształtowanie postaw humanistycznych, np. solidarności, tolerancji, współpracy altruizmu, uczciwości, sprawiedliwości, odwagi, empatii, szacunku dla innych ludzi, odpowiedzialności;
3. Wskazywanie wzorców postępowania;
4. Budowanie relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia;
5. Wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej oraz szacunku dla tradycji;
6. Rozwijanie motywacji do poznawania kultury własnego regionu oraz dziedzictwa narodowego;
7. Kształtowanie postawy otwartości wobec innych kultur i szacunku dla ich dorobku;
8. Wychowanie patriotyczne rozumiane jako budowanie więzi i poczucie dumy ze szkoły, regionu i ojczyzny;
9. Kształtowanie postaw obywatelskich, wdrażanie do wspólnego działania dla dobra innych, do aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;

10. Rozwijanie zainteresowań, rozbudzanie ciekawości wobec świata i kształtowanie otwartej postawy w stosunku do innych ludzi;
11. Kształcenie takich kompetencji, jak kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość;
12. Umacnianie świadomości ekologicznej;
13. Uświadomienie podstaw zdrowego trybu życia;
14. Rozbudzanie potrzeb czytelniczych i kulturalnych wraz z kształceniem umiejętności ich zaspokajania;
15. Zachęcanie do współpracy z innymi, wspólnego planowania i organizowania przedsięwzięć oraz podejmowania odpowiedzialności za wykonanie zadań w grupie;
16. Wdrażanie do samokształcenia, pomoc w odkrywaniu własnych preferencji w zakresie stylu uczenia się;
17. Kształcenie nawyków systematycznego uczenia, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;
18. Przygotowanie do obiektywnego oceniania postaw innych ludzi oraz do samooceny;
19. Umacnianie poczucia własnej wartości;
20. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i planowaniu drogi dalszej edukacji.

Zakładane osiągnięcia ucznia, czyli to , co powinien wiedzieć, umieć i rozumieć uczeń po zrealizowaniu poszczególnych zagadnień z kształcenia literackiego, językowego i kulturowego z podręczników „Teraz polski!”

W zakresie odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji:

Uczeń:

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury, w tym utwory poetyckie, proste teksty popularnonaukowe oraz teksty informacyjne objęte programem nauczania,

- czyta głośno teksty oraz recytuje utwory poetyckie z odpowiednią artykulacją, akcentem, tempem, rytmem i intonacją, przekazując intencję utworu,
- odróżnia tekst literacki od tekstu informacyjnego oraz reklamowego, rozumie cel i funkcję czytanych tekstów,
- samodzielnie korzysta z usług biblioteki i posługuje się katalogiem bibliotecznym,
- rozpoznaje tytuł, wstęp, rozwinięcie i zakończenie tekstu oraz wskazuje akapity,
- wyszukuje w tekście informacje istotne dla zrozumienia treści dzieła, w tym informacje wyrażone pośrednio,
- określa główny temat utworu literackiego, dzieła sztuki malarskiej, artykułu prasowego,
- wskazuje składniki świata przedstawionego utworu literackiego, w tym bohaterów, czas i miejsce oraz wydarzenia,
- identyfikuje formy wypowiedzi: zaproszenie, życzenia, gratulacje, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcję, przepis,
- określa najważniejsze cechy gatunkowe oraz charakterystyczne elementy powyższych form wypowiedzi,
- rozumie, na czym polega proces komunikowania się,
- wymienia przykłady znaków służących komunikacji,
- uważnie słucha mówiącego i stara się rozpoznać intencje i cele jego wypowiedzi,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych sposobów komunikowania się,
- wyróżnia nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- wskazuje narratora w utworze epickim oraz osobę mówiącą w wierszu,
- wyjaśnia dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- wie, jak szukać informacji w encyklopedii i słownikach,
- posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w celu wyszukiwania i korzystania z informacji,
- rozpoznaje internetowe formy komunikacji, w tym e-mail, blog, czat, forum internetowe,

- korzysta ze słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów bliskoznacznych,
- sprawnie posługuje się informacjami i pisowni wyrazów, zawartymi w słowniku ortograficznym,
- rozumie różnice pomiędzy częściami mowy a częściami zdania,
- rozpoznaje i rozumie funkcje głównych części zdania- podmiotu i orzeczenia oraz wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia,
- wyróżnia przydawki, dopełnienia oraz okoliczniki i określa ich funkcje w zdaniach,
- wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania i rozumie funkcje tych wypowiedzeń,
- rozróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania pojedyncze i złożone,
- identyfikuje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- rozpoznaje w tekście rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, przysłówki, przyimki i spójniki,
- rozumie różnice między odmiennymi a nieodmiennymi częściami mowy,
- rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów,
- rozumie funkcje nieodmiennych części mowy, w tym przyimków i spójników, w wypowiedzi.

W zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury:

Uczeń :

- nazywa własne emocje, wrażenia, refleksje, związane z lekturą utworów literackich i poznawaniem innych tekstów kultury, w tym dzieł malarskich, komiksów, przedstawień teatralnych, filmów, programów telewizyjnych,
- rozumie ogólny sens utworu literackiego, określa jego temat, wskazuje bohaterów i główne wydarzenia,
- odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury i w kontakcie z dziełami kultury kształtuje hierarchię wartości, wrażliwość, poczucie własnej tożsamości i przynależności do wspólnoty,
- omawia akcję i wyodrębnia wątki utworu literackiego i filmowego,

- określa podstawowe cechy gatunkowe opowiadania, powieści, baśni, legendy, mitu, bajki, fraszki, komiksu
- wyjaśnia morał bajki i formułuje przesłanie baśni,
- porównuje sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami,
- wyraża własne opinie o bohaterach poznanych tekstów kultury,
- charakteryzuje i ocenia postępowanie bohaterów utworów literackich, spektakli teatralnych czy dzieł filmowych,
- dostrzega różnicę pomiędzy światem przedstawionym w tekście kultury a światem rzeczywistym,
- odróżnia postaci i wydarzenia fantastyczne od realistycznych,
- identyfikuje elementy fantastyczne i realistyczne w różnych tekstach kultury, w tym w dziełach sztuki filmowej i malarskiej,
- wyodrębnia główne cechy budowy utworu poetyckiego – wers, strofę, ryt, rym, refren, odróżnia wiersz rymowany i biały,
- rozpoznaje porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i wyjaśnia ich rolę w tekście literackim,
- wyróżnia współtwórców dzieła filmowego, spektaklu teatralnego, programu telewizyjnego i audycji radiowej, w tym reżysera, scenarzystę, scenografa, operatora, aktora,
- rozróżnia najważniejsze gatunki filmowe – film dokumentalny, animowany, fabularny, komedię, film przygodowy, fantastyczny i fantastycznonaukowy,
- identyfikuje elementy przedstawienia teatralnego – grę aktorską, reżyserię, dekoracje, charakteryzację, kostiumy, rekwizyty, muzykę, światło,
- określa cechy charakterystyczne programów telewizyjnych i radiowych, w tym programów informacyjnych i rozrywkowych.

W zakresie tworzenia wypowiedzi:

Uczeń:

- posługuje się słownictwem związanym z życiem rodzinnym, szkołą, środowiskiem przyrodniczym i społecznym, światem kultury i mediów,
- stosuje zwroty grzecznościowe dostosowane do konkretnej sytuacji komunikacyjnej,
- formułuje pytania do poznanego tekstu kultury, w tym tekstu literackiego i informacyjnego,
- wypowiada się w spójny sposób na tematy związane z poznanymi tekstami kultury, przestrzegając zasad poprawności językowej,
- uczestniczy w dyskusji, słucha rozmówców, uzasadnia własne zdanie, posługuje się logicznymi argumentami i przekonuje innych do swoich racji,
- tworzy wypowiedzi pisemne w różnych formach gatunkowych: opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym opowiadanie z dialogiem, pamiętnik, dziennik, list, oficjalny i prywatny, sprawozdanie, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, zwierzęcia, budynku, dzieła sztuki, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, instrukcję, przepis, zawiadomienie, gratulacje,
- buduje spójne wypowiedzi pisemne, uwzględniając wstęp, rozwinięcie i zakończenie oraz stosuje kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej,
- sporządza plan ramowy i szczegółowy tekstu literackiego,
- tworząc własne wypowiedzi, posługuje się synonimami, antonimami, zdrobnieniami oraz zgrubieniami, a także poznanym słownictwem z danej dziedziny,
- wyróżnia zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące i poprawnie je zapisuje,
- przekształca zdania w równoważniki zdań, zdania pojedyncze w zdania złożone,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki i liczby i rozpoznaje rodzaje rzeczownika,
- odmienia przymiotniki przez przypadki liczby i rodzaje,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa poprawnych form stopnia równego, wyższego i najwyższego w tworzonych wypowiedziach,
- odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy, rodzaje,

- zna formy rodzajów gramatycznych przymiotnika i czasownika, wyróżnia rodzaj męsko i niemęskoosobowy,
- wyróżnia typy liczebników i zaimków,
- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych poprawne formy gramatyczne odmiennych części mowy,
- rozumie rolę nieodmiennych części mowy w wypowiedzeniach i poprawnie stosuje spójniki i przyimki,
- zna polski alfabet i wyróżnia samogłoski i spółgłoski,
- rozumie różnice między głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi, twardymi i miękkimi, ustnymi i nosowymi,
- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, myślnik, cudzysłów, dwukropek, wielokropek, nawias, znak wykrzyknika,
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosując wiedzę o wymianie głosek, pisowni wielką i małą literą, pisowni „nie” z różnymi częściami mowy.

Zakładane osiągnięcia uczniów wg podręcznika „Nowe słowa na start”

Zakładane osiągnięcia uczniów wynikają z celów kształcenia i wychowania. Mają pomóc nauczycielom zarówno w planowaniu pracy, jak i w ocenie postępów uczniów. W programie osiągnięcia podzielono na dwa etapy – wskazano je na zakończenie klasy VI oraz klasy VIII.

NA ZAKOŃCZENIE KLASY VI

W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego

Uczeń:

- identyfikuje wypowiedź jako tekst literacki, informacyjny, publicystyczny lub reklamowy,
- określa główny temat utworu literackiego, dzieła sztuki, artykułu prasowego,
- wskazuje główną myśl tekstu,
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio,
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych,
- odróżnia informacje o faktach od opinii,
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia,
- wyraża sąd o postaciach i zdarzeniach,
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera,
- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach,
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze,
- omawia elementy świata przedstawionego,
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń,
- wskazuje wątek główny oraz wątki poboczne,
- charakteryzuje narratora, rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową,
- wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy,
- rozpoznaje fikcję literacką, rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,

- rozpoznaje podstawowe gatunki literackie (baśń, legendę, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść),
- rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania,
- omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu,
- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji, charakteryzuje podmiot liryczny,
- rozpoznaje w tekście środki stylistyczne (epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie) i określa ich funkcje,
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie, i rozumie ich funkcję,
- dostrzega relacje między częściami wypowiedzi: wstępem, rozwinięciem i zakończeniem,
- dostrzega swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych oraz wskazuje ich cechy charakterystyczne,
- rozpoznaje komiks jako tekst kultury i wskazuje jego cechy charakterystyczne,
- wyodrębnia elementy spektaklu teatralnego oraz dzieła filmowego i telewizyjnego,
- jest świadomym odbiorcą tekstów kultury adresowanych do dzieci i młodzieży.
- rozumie istotę adaptacji utworu literackiego i potrafi porównać ją z oryginałem,
- odczytuje tekst poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, dramę, spektakl teatralny).

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń:

- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, akcent,
- wyróżnia samogłoski i spółgłoski,
- rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe,
- zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów,
- rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy,
- rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, przysłówki, przymyki, spójniki, partykuły, wykrzykniki i określa ich funkcję,

- odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy, tryby i rodzaje,
- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych,
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika,
- rozumie konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika, przekształca konstrukcję strony biernej na czynną i odwrotnie,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki i liczby oraz rozpoznaje rodzaj rzeczownika,
- odmienia przymiotniki przez przypadki, liczby i rodzaje,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa poprawnych form stopnia równego, wyższego i najwyższego w tworzonych wypowiedziach,
- wyróżnia typy liczebników i zaimków,
- rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego czasowników, rzeczowników, przymiotników, liczebników i zaimków,
- oddziela temat fleksyjny od końcówki,
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych,
- rozumie rolę nieodmiennych części mowy w wypowiedzeniach i poprawnie stosuje spójniki i przyimki,
- nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach,
- określa funkcję wyrazów poza zdaniem, rozumie ich znaczenie i poprawnie stosuje w wypowiedziach,
- rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu,
- rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje,
- wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania, i rozumie funkcje tych wypowiedzeń,
- rozróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania pojedyncze i złożone,
- rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie,
- przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie,

- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne, pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosując wiedzę o wymianie głosek, pisowni wielką i małą literą, pisowni *nie* z różnymi częściami mowy,
- wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego,
- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny,
- identyfikuje tekst jako komunikat, rozróżnia typy komunikatów,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi,
- rozróżnia synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje w wypowiedziach,
- rozpoznaje związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach, rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście,
- zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu,
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej,
- stosuje zasady etykiety językowej.

W zakresie tworzenia wypowiedzi

Uczeń:

- uczestniczy w rozmowie na zadany temat,
- rozróżnia typy argumentów,
- wskazuje środki perswazji użyte w tekstach, rozumie ich funkcję,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji,
- stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi,
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym,
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź,
- stosuje odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny,

- rozumie rolę akapitów w budowaniu wypowiedzi, zna zasady ich budowy i je stosuje,
- dokonuje selekcji informacji,
- tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu,
- redaguje notatki,
- opowiada o przeczytanym tekście,
- rozróżnia współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuje,
- tworzy opowiadania związane z treścią utworu,
- redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki oraz własnych pomysłów,
- wygłasza z pamięci tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem.

W zakresie samokształcenia

Uczeń:

- doskonali ciche i głośne czytanie,
- zapisuje pozyskane informacje w różnej formie,
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,
- gromadzi i selekcjonuje pozyskane informacje, poddaje je krytycznej analizie,
- stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych, oraz słownika terminów literackich,
- efektywnie posługuje się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi i wykorzystuje je do prezentowania własnych zainteresowań.

NA ZAKOŃCZENIE KLASY VIII

Uczeń powinien opanować treści wymagane w klasach IV–VI

W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego

Uczeń:

- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,

- dostrzega różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa,
- rozróżnia rodzaje i gatunki literackie (w tym pamiętnik, komedię, fraszkę, sonet, pieśń, tren, balladę, epopeję, tragedię),
- rozpoznaje w utworze środki stylistyczne (neologizm, eufemizm, porównanie homeryckie, inwokacja, symbol, alegoria) i określa ich funkcje,
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie (reportaż, wywiad, artykuł, felieton) i określa ich podstawowe cechy,
- rozpoznaje w utworach rodzaje komizmu i określa ich funkcje,
- rozpoznaje w tekście ironię i określa jej funkcję,
- określa problematykę egzystencjalną w tekście i poddaje ją refleksji,
- uwzględnia w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty,
- wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze,
- określa wartości etyczne i estetyczne w tekstach kultury,
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem,
- interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia),
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

W zakresie kształcenia językowego

Uczeń:

- zna mechanizm uproszczeń i upodobnień fonetycznych, zaniku dźwięczności w wygłosie i rozumie ich znaczenie dla wymowy i pisowni,
- w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaje formantów i wskazuje ich funkcje w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozróżnia realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy,

- rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu, wyrazy rodzime i zapożyczone,
- zna typy skrótów i skrótowców – określa ich funkcje w tekście,
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa poprawnie ich form gramatycznych,
- rozumie znaczenie homonimów,
- wyróżnia środowiskowe i regionalne odmiany języka,
- rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu, rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje podstawowe style funkcjonalne,
- zna zasady grzeczności językowej i stosuje ją w wypowiedziach,
- rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich,
- rozumie, na czym polega błąd językowy,
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych,
- poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne, wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych,
- zna i stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

W zakresie tworzenia wypowiedzi

Uczeń:

- tworzy wypowiedź, zachowując zasady kompozycji, budowy akapitu jako spójnej całości myślowej oraz spójności językowej między akapitami,

- redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- wykorzystuje znajomość tezy i hipotezy oraz argumentów przy redagowaniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych,
- odróżnia przykład od argumentu,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- rzeczowo uzasadnia własne zdanie w dyskusji,
- rozpoznaje w wypowiedziach środki perswazji i manipulacji oraz określa ich funkcje,
- zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi,
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym: skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje, formułuje pytania do tekstu,
- dokonuje interpretacji głosowej tekstów.

W zakresie samokształcenia

Uczeń:

- korzysta z informacji, respektując prawa autorskie,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu,
- realizuje projekty edukacyjne,
- przygotowuje prezentacje, wykorzystując technologie multimedialne,
- samodzielnie prezentuje wyniki swojej pracy,
- systematycznie się uczy,
- pogłębia wiedzę przedmiotową poprzez udział w wykładach, konkursach,
- potrafi formułować opinie i rozwija umiejętność krytycznego myślenia.

Kryteria oceny i metod sprawdzania osiągnięć uczniów

Ocenianie na drugim poziomie edukacyjnym (klasy IV-VIII) odbywa się w skali cyfrowej od 1-6, co przedstawiono w tabeli.

Stopień	Skrót literowy	Oznaczenie cyfrowe
celujący	cel	6
bardzo dobry	bdb	5
dobry	db	4
dostateczny	dst	3
dopuszczający	dop	2
niedostateczny	ndst	1

W bieżącym ocenianiu dopuszcza się stosowanie ocen cząstkowych, określonych w Szkolnym Systemie Oceniania, szczegółowo opisanych w przedmiotowych systemach oceniania.

Przedmiotem oceny ucznia są realne osiągnięcia, czyli aktualny stan wiedzy i umiejętności oraz postępy w uczeniu się. Poniżej zamieszczono kilka najważniejszych zasad oceniania, o których powinien pamiętać każdy nauczyciel.

1. Ocenia się rytmicznie, funkcjonalnie, systematycznie, w różnych formach i warunkach, zapewniając obiektywizm, uczciwość i sprawiedliwość.
2. Ocena okresowa nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych – powinna przede wszystkim uwzględniać rozwój ucznia. Wynika z zakresu opanowanych umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.
3. Zasady sprawdzania i oceniania postępów ucznia:

Ocenianie dydaktyczne – na podstawie wiadomości i umiejętności związanych z programem nauczania (testy, sprawdziany, wypracowania, dyktanda pisane podczas lekcji).

Ocenianie społeczno-wychowawcze - wynikające ze stałej obserwacji dziecka (dotyczy m.in. wkładu pracy ucznia, jego zdolności, motywacji do uczenia się, stosunku do przedmiotu, aktywności na lekcjach, sytuacji środowiska, z którego pochodzi).

Samooceńa ucznia – dotyczy podejmowania przez ucznia odpowiedzialności za proces uczenia się, rozpoznawania swoich słabych i mocnych stron zgodnie z realnym poziomem osiągnięć dydaktycznych.

4. Ocena dydaktyczna ma znaczenie podstawowe do wystawienia oceny okresowej i końcoworocznej, a ocena społeczno-wychowawcza i samooceńa służy wspieraniu ucznia, rozwijaniu jego potencjału i indywidualnych potrzeb.
5. Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie pisemnej opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej, obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania.
6. Uczeń powinien uzyskać w semestrze minimalną liczbę ocen zgodnie z zasadą: testy, sprawdziany – co najmniej 2 razy w semestrze, kartkówki, dyktanda – co najmniej 3 razy w semestrze . Oceny z testów i sprawdzianów wpisywane są do dziennika kolorem czerwonym.

Kryteria uzyskiwania oceny okresowej i końcoworocznej wyższej niż proponowana przez nauczyciela.

**Uczeń ma prawo ubiegać się o ocenę wyższą niż proponowana
w przypadku spełnienia poniższych kryteriów:**

1. Nie mniej niż 80% obecności podczas lekcji (wyjątek: długotrwała choroba potwierdzona opinią lekarską).
2. Połowa ocen jest równa ocenie proponowanej przez ucznia lub wyższa.
3. Przystąpienie do wszystkich form sprawdzianów i prac pisemnych pisanych podczas lekcji.
4. Skorzystanie ze wszystkich proponowanych przez nauczyciela form poprawy oraz pomocy (udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i konsultacjach).
5. W przypadku spełnienia przez ucznia kryteriów, o których mowa w punktach 1-4 ocena może być podwyższona o jeden stopień, pod warunkiem zaliczenia w formie pisemnej lub ustnej wskazanego przez nauczyciela zakresu materiału

na oceny wyższe niż proponowana w danym semestrze (według uznania nauczyciela).

6. Niezależnie od trybu uzyskiwania wyższej oceny, jeśli nauczyciel uzna, że uczeń spełnił kryteria, może postawić ocenę wyższą niż przewidywana na podstawie obserwacji pracy ucznia i jego indywidualnych możliwości.

Formy sprawdzania osiągnięć uczniów w ciągu roku:

a) czytanie głośne, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempem

b) formy ustne:

- dialog, streszczenie, odpowiadanie na pytania, rozwiązywanie problemu, recytacja, wypowiedzi na forum klasy

c) formy pisemne:

- testy i prace pisemne o tematyce związanej z lekturą, filmami, przedstawieniami teatralnymi, widowiskami telewizyjnymi, z życiem ucznia i jego środowiskiem

- sprawdziany - testy sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku;

- kartkówki – obejmują materiał opracowany na nie więcej niż trzech ostatnich lekcjach

- prace domowe, ćwiczenia, wypracowania

- wypowiedzi pisemne na lekcji

- dyktanda

- prowadzenie zeszytu przedmiotowego

d) inne formy:

- praca w grupie

- wytwory pracy ucznia

- zadania dodatkowe, np. gazetki, projekty długoterminowe

- aktywność na lekcji.

Uwagi:

1. Informacje o postępach, osiągnięciach i wysiłku uczniów zapisywane są w dzienniku lekcyjnym.

2. Testy, sprawdziany zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem .

3. W ciągu tygodnia mogą odbyć się maksymalnie trzy testy lub sprawdziany.

Jednego dnia może być zaplanowany tylko jeden test lub jeden sprawdzian.

4. Kartkówki i odpowiedzi ustne są niezapowiedzianymi formami kontroli.

5. W ciągu semestru przeprowadza się kilka sprawdzianów (literatura, gramatyka). W zależności od potrzeb jest lekcja poświęcona ich omówieniu i poprawie.

6. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe.

7. Uczeń, który nie uczestniczył w sprawdzianie w wyznaczonym terminie, jest zobowiązany napisać go w ciągu jednego tygodnia od powrotu do szkoły (w czasie poza zajęciami dydaktycznymi).

8. Uczeń, który uzyskał ocenę niedostateczną lub dopuszczającą ma prawo poprawić ją w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie dłuższym niż 2 tygodnie). Przy ocenie okresowej i końcoworocznej nauczyciel bierze pod uwagę obie oceny.

9. Nauczyciel zobowiązany jest przechowywać prace klasowe i sprawdziany przez dany rok szkolny.

Szczegółowe kryteria ocen

W formach pisemnych, bez określonych poziomów wymagań, wyniki punktowe przeliczane są na oceny szkolne w następujący sposób:

Liczba procentowa zdobytych punktów	Stopień szkolny
0-29%	niedostateczny
30-49%	dopuszczający
50-74%	dostateczny
75-89%	dobry
90-99%	bardzo dobry
100%	celujący

Uczeń z dysfunkcjami:

Liczba procentowa zdobytych punktów	Stopień szkolny
0-27%	niedostateczny
28-47%	dopuszczający
48-72%	dostateczny
73-87%	dobry
88-99%	bardzo dobry
100%	celujący

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

Wyżej wymienioną skalę procentową udziału punktów stosuje się we wszystkich punktowanych pracach pisemnych, przeliczając je na ocenę. Nie wolno nam zapomnieć, że Przedmiotowy System Oceniania musi być spójny ze Szkolnym Systemem Oceniania. Kryteria poszczególnych stopni powinny być zgodne z wymaganiami edukacyjnymi przedstawionymi na początku roku szkolnego.

Stopień szkolny	Kryteria przyznania oceny
celujący	Uczeń: - bezbłędnie pisze wszystkie sprawdziany (maksymalna ilość punktów za dany test), nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (co świadczy o opanowaniu wszystkich zasad na danym poziomie klasy), - celująco (wybitnie dobrze) rozumie temat i opanował jego treści, wykazuje się wiedzą, dojrzałością przy rozwiązywaniu problemów na lekcjach języka polskiego przez cały okres/rok, - bezbłędnie pisze różne formy wypowiedzi (kompozycja, treść, znajomość zasad ortograficzno-interpunkcyjnych, język

	<p>i styl), stosuje bogate słownictwo,</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, - biegle stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania, - proponuje rozwiązania nietypowe, samodzielnie rozwiązuje zadania wykraczające poza program klasy, - osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.
bardzo dobry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania, - sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz stosuje ją do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych ujętych w programie nauczania, - potrafi zastosować swoją wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.
dobry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował w pełni wiedzy określonej programem nauczania, - opanował przewidziane wiadomości na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe, - poprawnie wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe.
dostateczny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował wiadomości i umiejętności

	określone programem nauczania nieprzekraczającym wymagań programowych, - wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o średnim poziomie trudności.
dopuszczający	Uczeń: - ma braki w opanowaniu wymagań na poziomie podstawowym, - wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.
niedostateczny	Uczeń: - nie opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, - nawet z pomocą nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności, - w ostentacyjny sposób lekceważy obowiązki związane z nauką przedmiotu, nie odrabia prac domowych, nie prowadzi zeszytu.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

1. Zindywidualizowanie metod i form nauczania:

- przewaga odpowiedzi ustnych i testowa forma sprawdzianów w ocenie wiedzy ucznia dyslektycznego,
- wielozmysłowe uczenie się, angażujące jednocześnie wiele zmysłów: wzrok, słuch, dotyk, kinestezję - odczuwanie ruchu, węch,
- metody interakcyjne, np. technika czytania w parach oraz metody nawiązujące do stylu uczenia się danego dziecka, bazujące za dobrze rozwiniętych funkcjach-mocnych stronach rozwoju,
- kontrolowanie zapisu ortograficznego i stopnia uzupełniania notatek,
- sprawdzanie na bieżąco stopnia rozumienia materiału,

- przekazywanie uczniowi na bieżąco spostrzeżeń dotyczących jego pracy,
- dzielenie materiału na mniejsze partie i konsekwentne egzekwowanie rezultatów ich wykonania,
- kierowanie uwagi ucznia na tok lekcji,
- dostrzeganie i wzmacnianie nie tylko osiągnięć, ale przede wszystkim włożonego wysiłku ucznia,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego polegającego na budowie zaufania oraz możliwości zgłaszania przeżywanych trudności,
- uwzględnianie indywidualnego toku i tempa pracy,
- ograniczanie głośnego czytania nowych tekstów na forum klasy,
- wykorzystanie kreatywności ucznia w procesie edukacyjnym,
- eliminowanie z otoczenia dziecka bodźców rozpraszających,
- objęcie dziecka opieką w ramach zajęć korekcyjno-kompensacyjnych na terenie szkoły,
- kształtowanie nawyku korzystania z pomocy dydaktycznych,
- wydawanie poleceń w formie krótkich, konkretnych komunikatów
- zachęcanie i motywowanie dziecka do podejmowania wyzwań,
- unikanie krytyki w sytuacji porażek dziecka,
- wdrażanie ucznia do zwiększonej samokontroli, wielokrotnego sprawdzania zapisanych treści i wykonywanych zadań,
- kształtowanie u dziecka umiejętności radzenia sobie ze stresem w trudnej sytuacji,
- pomoc w budowaniu pozytywnej samooceny,
- uczenie dostrzegania własnych postępów,
- zachęcanie do większej koncentracji na pisanej treści, wdrażanie do autokorekty zapisu ortograficznego,
- zapewnienie optymalnego miejsca pracy podczas lekcji,
- stosowanie różnorodnych form sprawdzania wiadomości,
- możliwość użycia pisma drukowanego,
- wpieranie tekstu lektur materiałami fonicznymi (np. audiobooki),
- nieuwzględnianie w ocenie estetyki pisma,
- indywidualna analiza błędów popełnionych przez ucznia,
- wyszczególnianie najważniejszych pojęć, dat, wydarzeń itp. (np. na tablicy).

2. Postępowanie:

- wydłużenie czasu pracy,

- umożliwienie pracy ze słownikiem,
- zachęcanie do pracy samodzielnej,
- dodatkowe pytania naprowadzające przy czytaniu ze zrozumieniem,
- czytanie tekstów małymi partiami,
- ograniczanie czytania na forum klasy,
- liberalizacja oceniania,
- nieocenianie prac pisemnych pod kątem ortografii, ale zaznaczanie błędów i zachęcanie ucznia do samodzielnej pracy nad ich poprawą,
- uwzględnianie rozbieżności między wymową a pismem,
- możliwość pisania na komputerze lub literami drukowanymi (dotyczy dysgrafii),
- nieocenianie prac pod kątem estetyki i czytelności pisma,
- ocenianie na podstawie ustnych odpowiedzi,
- motywowanie do kształtnego pisma,
- podanie zestawu wyrazów przewidzianych w planowanym dyktandzie,
- pomoc w konstruowaniu wypowiedzi ustnych.

Zdiagnozowanie u dziecka tego typu trudności nie zwalnia go z opanowania materiału z danego przedmiotu w takim samym zakresie jak u pozostałych uczniów. Przeciwnie, uczeń taki powinien wykazać się samodzielną pracą, wykonywać dodatkowe zadania i ćwiczenia, zalecone specjalnie dla niego, które pomogą mu w przezwyciężeniu trudności.

Zasady oceniania kształtującego:

- Określone są i ściśle przestrzegane cele i kryteria oceniania. Zaplanowany jest też sposób przekazywania uczniom informacji zwrotnej na temat ich pracy: co uczeń zrobił dobrze, co należy poprawić, jak należy poprawić, wskazówki jak uczeń ma się dalej rozwijać.
- Uzyskiwane są od uczniów informacje dot. tego; co pomaga im się uczyć a lekcje planowane są z uwzględnieniem tych informacji.

- Informacja zwrotna- przekazywana uczniom przez nauczyciela- jest stałym elementem procesu nauczania. Dzięki niej uczniowie mogą na bieżąco poprawiać i doskonalić swoją pracę i w konsekwencji osiągają lepsze efekty i wyniki nauczania.
- Stosując ocenianie kształtujące nauczyciel planuje, obserwuje proces uczenia się, analizuje i interpretuje uzyskane informacje o przebiegu procesu i jego wynikach, przekazuje uczniom informację zwrotną dotyczącą ich pracy i osiągnięć. Uczy również uczniów samooceny i oceny koleżeńskiej.
- Informacje zwrotne kierowane do ucznia mają charakter indywidualny, są konstruktywne i dotyczą nie osoby, lecz rezultatów jej pracy. Dzięki takiemu ocenianiu nauczyciel zawiera z uczniem indywidualny kontrakt, który pomaga się uczyć.
- Nauczyciel oceniając pracę ucznia konsekwentnie zwraca uwagę tylko na cel, czyli na to, co wcześniej ustalił z uczniem.
- Nauczyciel wskazuje silne strony ucznia i doradza, jak je rozwijać: wyraźnie i konsekwentnie informuje o stronach słabych i o tym, jak można je eliminować: stwarza uczniom możliwość poprawienia własnej pracy.
- Samodzielny uczeń potrafi kształtować swój proces uczenia się: zdobywać nowe umiejętności i wiedzę oraz zaplanować dalsze etapy nauki. Droga do samodzielności prowadzi przez rozwijanie umiejętności samooceny. Nauczyciel zachęca do niej i wyposaża ucznia w stosowne umiejętności.

Kryteria oceny:

Ustala się następujące kryteria oceny wypowiedzi ustnej, pisemnej, dyktand i recytacji.

A. Wypowiedzi ustne:

1. Zgodność z tematem.
2. Zachowanie odpowiedniej kompozycji:
 - wstępu, rozwinięcia i zakończenia,
 - łączenia tekstu w logiczną całość,
 - unikanie powtarzania tych samych wyrazów i myśli.
3. Zwracanie uwagi na poprawność językową.

- stosowanie bogatego słownictwa,
- włącznie w wypowiedzi związków frazeologicznych, przysłów, porównań, cytatów,
- używanie wyrazów poprawnych gramatycznie,
- dbałość o odpowiedni akcent.

4. Stosowanie odpowiedniego tempa mówienia.

- dostosowanie tempa mówienia do tematu i formy wypowiedzi,
- unikanie pauz i przerywników, płynność wypowiedzi.

Oceny:

bardzo dobry – pkt 1-4

dobry – pkt 1-3

dostateczny – pkt 1,3

dopuszczający – pkt 1

B. Recytacja:

1. a) zgodność z tematem

b) płynność recytacji (bez poprawek, przerywania),

c) przestrzeganie znaków przestankowych,

d) dopasowanie tempa recytacji i modulacji głosu do treści oraz nastroju wiersza.

2. Mimika.

3. Uczeń z trudnościami uczy się fragmentu utworu.

Oceny:

celujący, bardzo dobry – wszystkie kryteria

dobry – pkt a + b + c + d

dostateczny – pkt a + b

dopuszczający – pkt a

C. I. Wypowiedzi pisemne:

1. Treść:

- zrozumienie tematu,
- ciekawy pomysł, dobór materiału, rozwinięcie tematu,
- wnioskowanie.

2. Język:

- poprawna budowa zdań,
- poprawnie wyznaczone granice zdań,
- odpowiednio dobrane wyrazy (brak powtórzeń, bogate słownictwo),
- poprawność gramatyczna wyrazów.

3. Kompozycja:

- posługiwanie się określoną formą,
- spójność tekstu,
- akapity.

4. Ortografia i interpunkcja:

- dopuszczalne 2 błędy ortograficzne, 3 błędy interpunkcyjne.

5. Estetyka zapisu:

- praca czytelna, bez skreśleń.

Oceny:

celujący, bardzo dobry – wszystkie kryteria

dobry – pkt 1, 2, 3, 4, 5 (dopuszczalne sporadyczne odstępstwa)

dostateczny – pkt 1, 3

dopuszczający – pkt 1.

*Treść zależy od formy wypowiedzi i będzie oceniona, jeśli praca zajmuje co najmniej połowę objętości wyznaczonej przez nauczyciela.

*Uczeń z dysfunkcją poprawnie wyznacza granicę zdania i rozpoczyna zdanie wielką literą, ma prawo popełnić o 2 błędy więcej.

D. Dyktanda:

a) 1 błąd	bardzo dobry
b) 2 – 3 błędy	dobry
c) 4 - 5 błędów	dostateczny
d) 6 - 7 błędów	dopuszczający

* Uczeń z dysfunkcją pisze dyktanda w formie dostosowanej do swoich potrzeb i możliwości i jest w ten sposób oceniany.

Zasady informowania uczniów i rodziców o postępach w uczeniu się

1. Nauczyciele na początku roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.

2. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów). Sprawdzone i ocenione testy oraz sprawdziany uczeń i jego rodzice (opiekunowie) otrzymują do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.

3. Na prośbę ucznia lub jego rodzica (opiekuna) nauczyciel, ustalając ocenę, powinien ją uzasadnić.

4. Uczeń i jego rodzice (opiekunowie) otrzymują informację o wynikach pracy i poczynionych postępach dwa razy w roku – na koniec semestru i zakończenie roku szkolnego.

5. Rodzice (opiekunowie) informowani są o wynikach pracy ucznia przez nauczyciela podczas tzw. konsultacji.

6. Przewidywane oceny okresowe i końcoworoczne nauczyciel podaje do wiadomości wychowawcy klasy, który w jego imieniu jest zobowiązany poinformować o nich ucznia oraz rodziców (opiekunów) na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej. Informację tę przekazuje w formie oddzielnego pisma. Rodzic (opiekun) potwierdza zapoznanie się z oceną przewidywaną czytelnym podpisem i zwraca dokument wychowawcy klasy. Wychowawca przechowuje powyższą informację przez jeden semestr.

